

Ker se gospod župnik šentvidsko-gorski na mojo prošnjo ni odzval, obrnem se do prijaznega g. Grbca, knezonadškofovega takratnega kaplana (zdaj tajnika) v Gorici s prošnjo, da bi blagovolil pogledati v matrike pri tamkajšnjem škofijstvu ter mi naznaniti, če najde v njih kaj takega, kar bi moglo služiti namenu mojemu.

Na to dobim od g. Grbca naslednje pismo:

„Žal mi je, da Vam ne morem postreči, ker v tukajšnjem arhivu ne sezajo prepisi matrik tako daleč nazaj.

Da sem jaz vedel za Vašo prošnjo pred enim mesecem, pogledal bi bil lahko sam v šentvidsko-gorske matrike, saj sem bil s premil. knezonadškofofom štiri tedne v toliminskih in cirkuških gorah. To — kanonična vizitacija — je brzkone tudi zakrivila, da nimate še odgovora z Gore. Svetujem Vam, še enkrat pisati g. župniku in morda tudi tamošnjemu učitelju, saj sta oba prav dobra in uljudna gospoda, in *ker je gorska fara najbolj stara ter je Spodnja Idrija omenjenega časa spadala pod Goro, utegne se kaj najti*“.

Žal, ostala je tudi ponovljena moja prošnja, ki sem jo poslal na Šentvidsko Goro, brez vspeha.

G. Koblar, bivši tajnik pri škofiji v Ljubljani, do kogar sem se obrnil bil na nasvet spodnje-idrijskega župnika, pisal mi je dne 7. septembra te-le vrste:

„Jaz že d ve leti nisem več pri škofiji v Ljubljani, in torej Vam ne morem služiti s podatki o Petelinu. Sicer pa tako, kolikor je meni znano, na Kranjskem matice nikjer ne sezajo mnogo čez leto 1600 nazaj in v škofiji starejših matic celó nič ni najti.“

Pripis. Ta sestavek je bil že dogotovljen, ko mi pride na misel, obrniti se do šentvidskega organista in skladatelja, g. Laharnarja s prošnjo, da bi mi izkušal pri ondotnem g. župniku pozvedeti, česar sem si želel o Petelinu. Res mi prijazen rojak kmalu postreže s tem-le odgovorom:

„Rad Vam odgovorjam na Vaše čestito vprašanje. Šel sem k g. župniku in sem ga vprašal po omenjeni stvari. Rekel je, da šentvidsko-gorska fara *nema od tistega časa krstnih bukev* ter tudi ne ve, kam so prišle. Bil sem pa pri g. Kokošarji v Cerknem in sva pogovor imela tudi o tem. G. Kokošar méni, da se je moral Gallus (J. Petelin) roditi v *kanálski okolici*. . . .“

Kakor kaže, bode težko dognati, kdaj in kje se je rodil véliki glasbenik Petelin, kar mora močno obžalovati vsak slovenski rodoljub! — Janko Leban.

Drobtinica slovenskega liturgijskega jezika na Slovenskem. Čimbolj se zavedamo slavjanske národnosti svoje, tembolj nas zanima vse, kar je *našega*. Da je tudi liturgija po naših cerkvah bila nekdanj *naša*, t. j. slovenska, priča zgodovina. Zgodovina se sicer dá popačiti za nekaj časa — resnica pa mora napósled na dan. Mi ljubimo samó le resnico, ako še dandanes reklamujemo slovensko liturgijo záse, dobro vedoč, da zató še nismo — „razkolnški“; kajti sv. brata Ciril in Metod bila sta katoličana. Pravico do slovenske liturgije, tote vélike kulturne dedščine naših blagovestnikov, pa imamo tudi mi Slovenci — to vé itak vsak izobraženik med nami — prav zató, ker smo — Slavjani. Naredbe papežev Hadrijana II., Ivana VIII. in dr. veljajo še dandanašnji. Nisem pa hotel govoriti cenj. čitateljem „Zvonovim“ o slov. liturg. jeziku v obče, nego podajem jim samó na videz sicer neznatno, ali na vsak način zanimivo drobtinico takega našega cerkvenega jezika.

Na Sladki Gori, znani romarski cerkvi pri Poličanah, bila je navada, da so se pri slovesnih obhodih, o Telovem in v Véliki Maši (Vnebovzetji) *popevala* štiri evangelija v jeziku *novoslovenskem*! To vam potrjuje n. pr. č. g. M. Ivanc, sedanji kanonik in dekan v Šmariji pri Jelšah, kateri je bivši kaplan ponkovski sam hodil na Sladko Goro popevat slovenska evangelija. Kako stara je bila ta navada, kdo je prvi jo uvedel? — o tem ti

ne vé nikdo ničesar zanesljivega povedati. Nekateri mislijo, da se je to začelo šele vi-harnega l. 1848., kar pa ni verjetno. Prav tako se ne vé, kdaj se je *opustil* ta sveti običaj: ga je li odpravil svojevoljno novi domači župnik (Veres?), ali pa je prepoved prišla od višje cerkvene oblasti? — nikdo ne vé povedati. Gotovo je, da se že dobrih dvajset let sv. evangelija ob imenovanih praznikih *ne* popevajo več slovenski.

Ali to ti poreče vsak star Sladkogorčan, ka „je bilo *lepo* in *veselo* slišati sv. evangelij v našem jeziku, ker smo — *vedeli*, kaj pravo za pravo gospod pojó . . .“

Kdor vé kaj več o tej stvari, naj se oglasi. „Poberite drobtine, da . . .“

Josip Kajetan Tyl. V 4. dan febr. t l. preteklo je osemdeset let, odkar se je národu češkemu narodil jeden najnavdušenejših njegovih sinov — Josip Kajetan Tyl (r. 1808. l.). Zasluge tega moža za vzbujenje národa češkega, za njega literaturo in gledališče zapisane so z neizbrisnimi črkami v zgodovini češke prosvete, njegovo glasovito pesem: „Kde domov můj?“ pa popevajo že vsi rodovi slovanski.

Še predno je dokončal svoje nauke, izdal je Tyl prvi svoj roman: „Statný Beneďa“ l. 1830. Za ta roman je dobil od založnika v nagrado — staro obrabljeno suktnjo. Pozneje se je posvetil gledališču, za koje je deloval kot glumec, režišér in dramatični pisatelj. Nad štirideset izvernih in preloženih iger je zapustil češkemu gledališču. Večina teh je seveda že zastarela, ali še sedaj je polno gledališče do zadnjega prostora, kadar igrajo njegove igre: „Strakonický dudák“, „Jiříkovo vidění“ ali „Jan Hus“. — Ker je prehitro pisal, izvirne njegove igre nikakor niso dovršene, ali ostane mu jedna zasluga: Tyl in pa Klicpera sta oslavila šele češko dramatiko, ki so jo koncem 18. veka obudili brata Dragotin in Venceslav Tham in Jan Štěpánek. — Poleg tega je urejal razne časnike, med njimi tudi leposlovni list „Květy“. — Med vsemi njegovimi spisi pa so estetično največje vrednosti njegovi romani, osobito zgodovinski, čeprav tudi ti niso prosti napak. Kritika najbolj hvali njegov: „Dekret Kutnohorský“, roman iz časa husitskih bojev. — Njegove spise odlikuje lahka pisava; ali naglica, s katero je pisal in pa raznovrstnost literarnih strok, s kojimi se je bavil, niso mu dale, da bi dosegel dovršenost.

Časi „svete alijance“ udušili so vse politično življenje in domoljubi so skušali potom literature probuditi med Čehi národno zavest. Tudi iz vseh Tylovih spisov veje nam naproti topla ljubezen do národa in domovine, ki ga je zapeljala večkrat celó do anahronizmov. — Umrl je Tyl l. 1856. — Zbrani njegovi spisi so izšli prvič v Pragi 1844. l., drugič so izhajali v istem mestu od l. 1857. do 1859.

Dostojno je praznoval národ češki dué 4. februarja t. l. v národnem gledališči osem-desetletnico Tylovo. Igrali so njegovo najboljšo igro: „Strakonický dudák“. Predno so pa pričeli igrati, deklamoval je g. Seifert pred podobo Tylovo, ki je bila s cvetjem ukusno okrašena, A. Mužikov „Prolog“ in godba je igrala Dvořákovo overturo k Šamberkovi igri: „Jos. Kaj. Tyl“. — Sch.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrť leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: **Fr. Levec** i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: **Fr. Levec**.
Uredništvo in upravníštvo v *Ljubljani*, v Medijatovi hiši na Dunajski cesti, 15.

Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.